

påvirkning fra rigsdagens side med hensyn til hans standpunkt til de enkelte sager, som han tager op til behandling“.

Det må antages, at bestemmelsen i § 3 betyder, at folketinget (og folketingets udvalg) er afskåret fra at påbyde eller forbyde ombudsmanden at beskæftige sig med en bestemt sag, jfr. herved Alf Ross: Dansk Statsforfatningsret II (2. udgave), s. 781, og Max Sørensen: Statsforfatningsret, s. 258.

Heraf følger ikke med fuldstændig sikkerhed, at folketinget og folketingsudvalg er afskåret fra at indgive klage til ombudsmanden. En klage indebærer ikke et absolut påbud om at behandle den pågældende sag; det fremgår af ombudsmandslovens § 6, stk. 4, at ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Jeg erindrer om, at spørgsmålet om folketingets adgang til at indbringe en sag for ombudsmanden var genstand for en principiel drøftelse i folketinget i forbindelse med den såkaldte Blechingberg-sag, jfr. Folketingstidende 1958-59, sp. 3102-3187. Som det fremgår af sp. 3178, blev der fremsat et forslag til dagsorden, hvorefter tinget skulle henvise sagen til nærmere undersøgelse af folketingets ombudsmand. Med hensyn til den nævnte drøftelse henviser jeg til forhandlingerne sp. 3179-3187. Det fremgår heraf, at der blev givet udtryk for principielle betænkeligheder ved en sådan henvisning. Dagsordensforslaget blev ikke vedtaget.

I retslitteraturen har spørgsmålet om folketingets adgang til at klage til ombudsmanden — bl. a. på grundlag af den nævnte folketingsdebat — været behandlet af landsdommer Povl Hansen i „Festskrift til Stephan Hurwitz“ (1971), s. 322-23. Fotokopi af det pågældende afsnit vedlægges.

Det må herefter konkluderes, at spørgsmålet, om folketinget (et folketingsudvalg) er afskåret fra at indgive klage til ombudsmanden, er et spørgsmål, der ikke er klart afgjort i ombudsmandsloven eller dens forarbejder eller i hidtidig praksis.

Selv om der i lovens forarbejder ikke er taget udtrykkelig stilling til spørgsmålet, finder jeg dog at burde pege på, at ombudsmandens eventuelle behandling af sager, der er indbragt for ham af folketinget eller

dettes udvalg, er en opgave, der ikke synes forudset ved lovens tilblivelse.

Hertil kommer, at retspolitiske betragtninger, der har tilknytning til almindeligt anerkendte vurderinger af ombudsmandsinstitutionen, og som også må tillægges en fortolkningsmæssig betydning, med betydelig vægt synes at tale imod at grundlægge en praksis, hvorefter folketinget eller folketingsudvalg indgiver klager til ombudsmanden.

Selv om en klage ikke ganske kan side-stilles med et påbud om at behandle den pågældende sag, vil dog de synspunkter, der ligger til grund for ombudsmandslovens § 3, jfr. ovenfor, med betydelig vægt tale imod, at folketinget eller et folketingsudvalg indgiver klage til ombudsmanden, jfr. herved også Povl Hansens bemærkninger om den vanskelige stilling, ombudsmanden i sådanne tilfælde vil blive bragt i ved anvendelse af den ovennævnte bestemmelse i ombudsmandslovens § 6, stk. 4. I en artikel i Nordisk administrativt Tidsskrift 1962, s. 249, synes daværende byretsdommer Inger Margrete Pedersen da også at gå ud fra, at § 3 er til hinder for, at folketinget indbringer en sag for ombudsmanden.

Det anførte har sammenhæng med den generelle betragtning, at ombudsmandsinstitutionens funktionsdygtighed og anerkendelse i væsentlig grad bygger på den almindelige tillid til ombudsmandens politiske neutralitet. Denne tillid forudsætter, at det søges undgået, at ombudsmanden placeres som et led i en politisk konflikt mellem på den ene side folketinget eller dele heraf og på den anden side regeringen eller et medlem af denne.

Af det her anførte følger efter min mening dog ikke, at enhver kontakt mellem folketinget (et folketingsudvalg) og ombudsmanden vedrørende en verserende sag bør søges undgået. Dette beror navnlig på følgende:

Den omstændighed, at folketinget vælger at forfølge et forhold fra administrationens side på sædvanlig parlamentarisk måde, vil normalt være en væsentlig begrundelse for, at ombudsmanden undlader af egen drift at tage det pågældende spørgsmål op til undersøgelse. Da det omtalte cirkulære blev kendt, gav det anledning til sådanne reaktioner, at jeg måtte gå ud fra, at sagen ønskedes forfulgt i det politiske ansvars sæd-